

2024 M. JAUNOS BANGOS VEIKLŲ ATASKAITA

Turinys

2024 skaičiais	4
Budėjimai festivaliuose	6
Kiti budėjimai	8
Psichoaktyviųjų medžiagų tikrinimo statistika	9
Apklaustos apribojimai ir nuokrypiai	10
Apklaustos rezultatų įžvalgos	12
Socialiai tinklai	27
Komunikacija ir informacijos sklaida: kuriame erdvę faktams, o ne baimėms	28
Tinklalo atnaujinimas	29
Dalyvavimas viešajame diskurse	30
Mokymai, diskusijos, paskaitos	33
Mokymai	33
Diskusijos	34
Paskaitos	34
Lietuvos atstovavimas	36
Projektinė veikla	38
Youth in Power, Dublin	38
Development of European Advocacy Strategy Meeting, Amsterdamas	39
DUO DP vizitas į Turiną	40

Jauna Banga – tai nepriklausoma žalos mažinimo organizacija, veikianti Lietuvoje. Mūsų tikslas – kurti sąmoningesnę, saugesnę ir empatiškesnę visuomenę, kurioje kiekvienas žmogus, nepriklausomai nuo savo gyvenimo būdo ar patirties, būtų vertinamas oriai ir pagarbiai. Tikime, kad žmogaus teisės, mokslu grįstas požiūris ir atjauta – tai pamatai, ant kurių turi būti kuriama narkotikų politika ir sveikatos priežiūros paslaugos.

Mūsų veiklos kryptys apima informacijos sklaidą, edukacinius renginius, psichoaktyviųjų medžiagų tikrinimo paslaugas, savanorių mokymą, psichologinę pagalbą bei advokaciją žmogaus teisių ir teisingesnės narkotikų politikos srityje.

2024-ieji buvo intensyvių iššūkių, augimo ir naujų partnerystių metai. Dalyvavome viešose diskusijose, teikėme pagalbą festivaliuose, stiprinome ryšius su tarptautiniais partneriais ir toliau kovojome su žalingais mitais bei stigmatizacija. Ši metinė ataskaita – tai kvietimas pažvelgti į mūsų darbus, pasiektus rezultatus ir kryptį, kuria einame kurdami atsparesnę, žmogų ir jo pasirinkimus gerbiančią visuomenę.

2024 skaičiais

2024-ieji buvo augimo, iššūkių ir reikšmingų pokyčių metai. Veikdami žalos mažinimo srityje, mes siekiame kurti sąmoningesnę, saugesnę ir atviresnę visuomenę, kurioje kiekvienas žmogus, nepaisant savo gyvenimo būdo ar patirčių, būtų vertinamas oriai ir su pagarba.

Remdamiesi žmogaus teisėmis, mokslu grįstu požiūriu ir atjauta, 2024 metais tęsėme savo darbą edukacijos, psichoaktyviųjų medžiagų testavimo, savanorių rengimo, emocinės paramos bei advokacijos srityse. Šiais metais plėtėme savo veiklą festivaliuose, stiprinome ryšius su tarptautiniais partneriais ir aktyviai dalyvavome viešajame diskurse, siekdami mažinti stigmą ir skleisti faktais pagrįstą informaciją apie psichoaktyvias medžiagas.

Ši metinė ataskaita apžvelgia svarbiausius mūsų organizacijos darbus, pasiektus rezultatus ir įžvalgas, kurios padės kryptingai žengti į priekį kuriant sveikesnę ir empatiškesnę visuomenę. Kviečiame susipažinti su mūsų veiklos atspindžiais.

Atlikome **204** testus

Budėjome **10** renginių

7,7 tūkst. Facebook
sekėjų

1,7 tūkst. Instagram
sekėjų

Pasiekėme **20,4 tūkst.**
Facebook vartotojų

Pasiekėme **5,7 tūkst.**
Instagram vartotojų

Pravedėme **4** mokymus

Dalyvavome **2** diskusijose

Dėstėme **6** paskaitas

Įvykdėme **3** projektus

Facebook ir Instagram įrašai, kuriuose pasiekėme
daugiausia vartotojų:

Budėjimai festivaliuose

2024-ieji metai buvo reikšmingi Jaunos bangos festivalinių žalos mažinimo veiklos plėtrai. Pirmą kartą mūsų komanda teikė žalos mažinimo paslaugas užsienio renginyje – Latvijoje vykusiame festivalyje „Terra“, taip pat pirmą kartą vienu metu buvome aktyvūs dviejuose skirtinguose renginiuose Lietuvoje – „Alchemikų slėnio“ ir „Funikulieriaus“ festivaliuose. Tai ženklas, kad mūsų komandos gebėjimai ir pasitikėjimas mūsų darbu auga tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu.

Aktyvus dalyvavimas muzikos ir kultūros renginiuose yra neatsiejama mūsų misijos dalis – būti ten, kur psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo rizikos didžiausios, ir teikti objektyvią, empatišką, į asmens gerovę orientuotą pagalbą. Festivaliai yra aplinka, kurioje žinių stoka, dezinformacija ar neapgalvoti sprendimai gali turėti rimtų pasekmių. Mūsų savanorių komanda užtikrina saugią erdvę konsultacijoms, dalina informaciją apie žalos mažinimą, siūlo žalos mažinimo priemones, taip pat yra pasiruošusi reaguoti sunkiais atvejais.

Dalyvavimas tokio pobūdžio renginiuose leidžia ne tik tiesiogiai padėti žmonėms, bet ir stiprina mūsų ryšius su vietos bendruomenėmis, festivalio organizatoriais bei tarptautiniais partneriais. Tai taip pat suteikia galimybę stebėti tendencijas, rinkti duomenis apie vartojimo ypatumus bei prisidėti prie platesnių pokyčių narkotikų politikos srityje.

2024 metais išplėstas dalyvavimas festivaliuose rodo mūsų augantį pajėgumą užtikrinti žalos mažinimą skirtinguose kontekstuose ir dar labiau įtvirtina *Jauną bangą* kaip patikimą partnerį psichoaktyviųjų medžiagų žalos mažinimo srityje.

Kiti budėjimai

Jau ne pirmi metai esame kviečiami budėti ne tik festivaliuose, bet ir kituose renginiuose, kuriuose nebūtinai teikiame medžiagų testavimo paslaugas. Kiekvienais metais esame motyvuoti komunikuojant su renginių organizatoriais ir rasti kompromisą, kuris tenkintų abi puses ir pateisintų mūsų klientų lūkesčius. Visgi, žalos mažinimas apima plataus spektro paslaugas, kaip saugios erdvės sukūrimas, emocinė parama, aprūpinimas vandeniu ir žalos mažinimo priemonėmis.

2024-02-09 Pakilimas: Black

2024-02-15 Hit Hit Hard V3

2024-02-16 Dialogue II

2024-08-10 XOXOXY

2024-11-23 KinkFest

Psichoaktyviųjų medžiagų tikrinimo statistika

Reagentinis testavimas – tai greitas ir prieinamas būdas patikrinti, kokia psichoaktyvioji medžiaga yra mėginyje. Naudojant specialius reagentus (chemines medžiagas), keliais lašais užlašinama ant mažo kiekio tiriamos medžiagos. Priklausomai nuo spalvinės reakcijos galima nustatyti, ar mėginyje yra tam tikros medžiagos, pavyzdžiui, MDMA, amfetamino, ketamino ar kitų. Šis metodas nėra visiškai tikslus kaip laboratorinis tyrimas, tačiau suteikia vertingos pirminės informacijos.

Neteisėtoje rinkoje medžiagų sudėtis dažnai nežinoma ar klaidinanti – tai kelia rimtą pavojų sveikatai. Reagentinis testavimas padeda žmonėms priimti labiau informuotus ir saugesnius sprendimus. Jei medžiaga neatitinka vartotojo lūkesčių ar nustatoma pavojinga priemaiša, žmogus gali nuspręsti jos nevartoti arba imtis atsargumo priemonių.

Be individualaus saugumo, testavimo paslaugos padeda formuoti atsakingesnį požiūrį į vartojimą ir mažina rizikas renginiuose. Testavimo metu taip pat suteikiama informacija apie žalos mažinimo būdus, pasikalbama apie saugesnį vartojimą, o tai stiprina

pasitikėjimą tarp bendruomenės ir sveikatos paslaugų teikiančių organizacijų. Tai – praktinis ir humaniškas žingsnis link sveikata grįstos narkotikų politikos.

Apklausos apribojimai ir nuokrypiai

Tyrimo duomenys buvo surinkti festivaliuose ir reiuose, todėl jie atspindi tik tam tikros demografinės grupės – jaunų, socialiai aktyvių žmonių – patirtis ir įpročius. Šis kontekstas apriboja galimybę apibendrinti rezultatus visai psichoaktyviųjų medžiagų vartotojų populiacijai Lietuvoje, ką svarbu turėti omenyje. Tyrime dalyvavo savanoriai, kurie patys nusprendė tikrinti turimas medžiagas, todėl galima saviatrankos šališkumo rizika – šie žmonės galėjo būti sąmoningesni ar labiau susirūpinę saugumu nei kiti vartotojai.

Didžioji dauguma apklaustųjų buvo vyrai (76%) ir jaunesni nei 30 metų – tai dar labiau riboja duomenų reprezentatyvumą kalbant apie bendrą populiaciją, tačiau tokie rezultatai nėra stebinantys, kadangi vyrai yra labiau linkę elgtis rizikingai. Be to, tyrimas remiasi dalyvių subjektyviais vertinimais apie medžiagų sudėtį, kurie dažnai grindžiami nepatikimais šaltiniais, pavyzdžiui, pardavėjų žodžiais ar ankstesne vartojimo patirtimi – nelegalioje rinkoje žmogus niekada negali būti užtikrintas, kad įsigijo tai, ko tikėjosi.

Reagentinis testavimas, nors ir naudingas, turi ribotą tikslumą – jis ne visada gali atskleisti visą medžiagos sudėtį ar priemaišas. Taip pat reikia vertinti atsargiai teiginius apie tai, ką dalyviai ketina daryti po testavimo – ketinimai ne visuomet virsta veiksmais, ypač esant socialiniam spaudimui ar vartojant medžiagas.

Galiausiai, kiekvienas renginys turi savitą atmosferą, kultūrą ir tendencijas, kurios gali daryti įtaką tiek vartojimo įpročiams, tiek žmonių sprendimams tikrinti medžiagas. Todėl rezultatus ir jų aptarimą reikėtų vertinti kaip kontekstinius, o platesniam supratimui būtini papildomi tyrimai kituose kontekstuose.

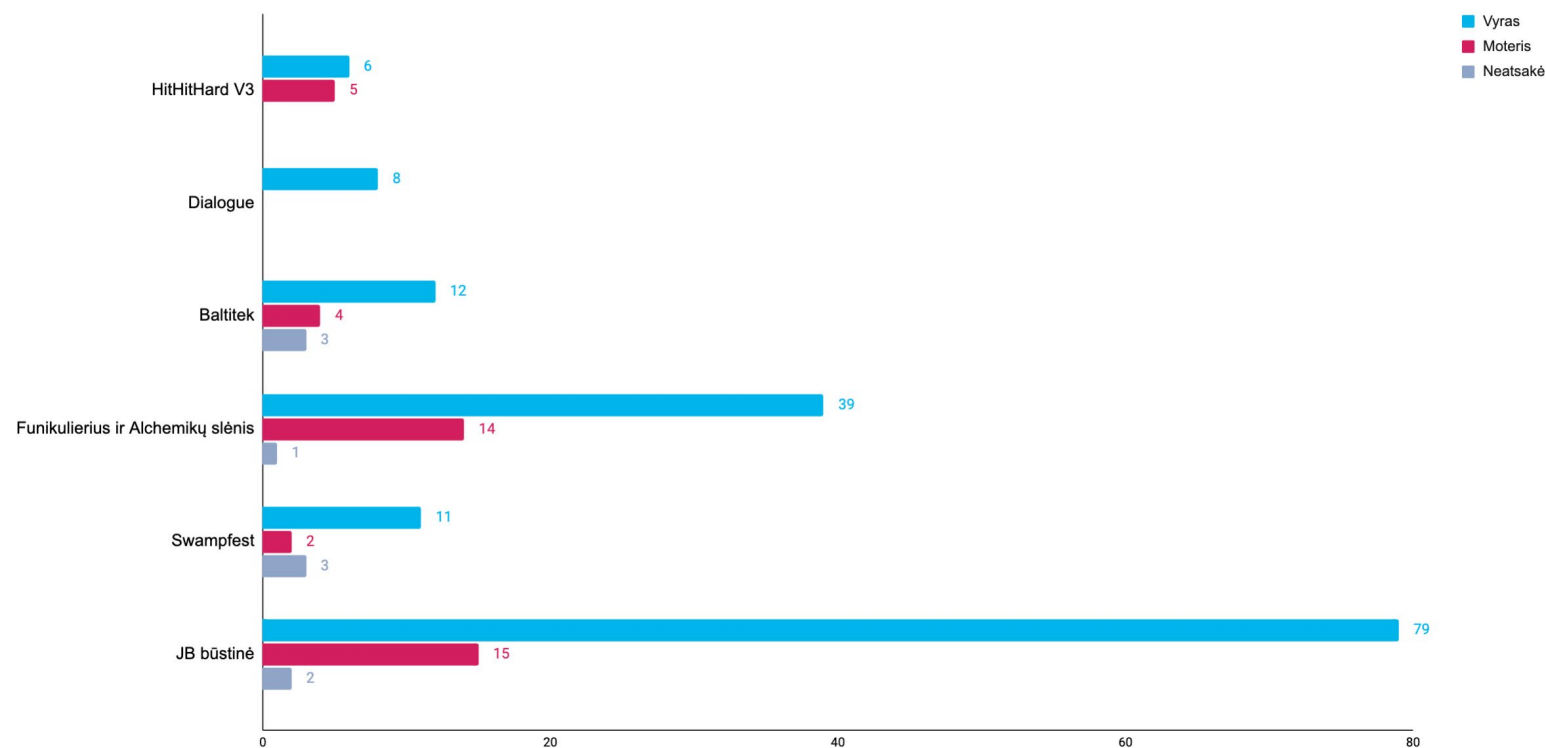

Apklauso rezultaty žvalgos

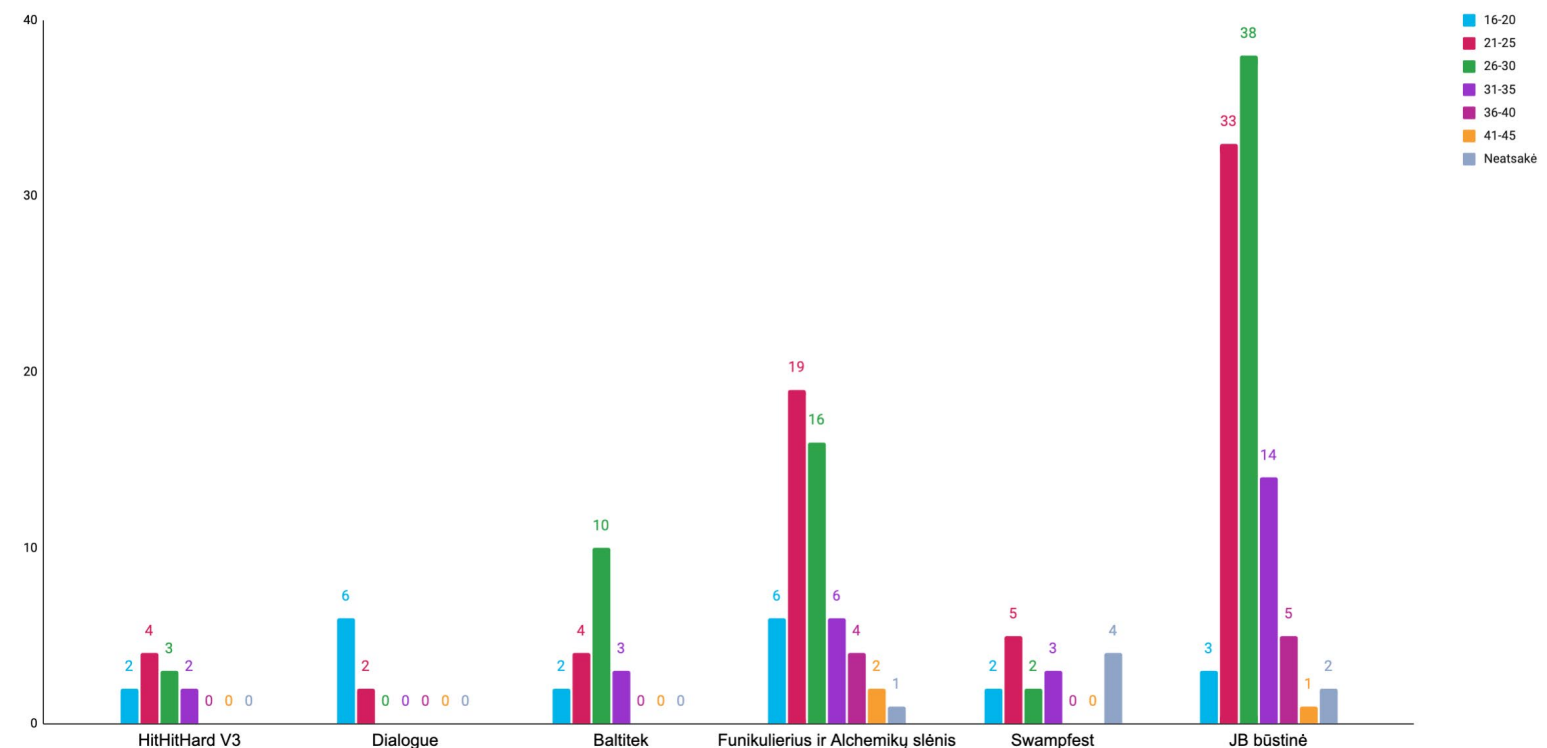
Tendencija išlieka panaši, dauguma išsirtit medžiagas norėjusių teigė esą vyrai (155 žmonės), beveik 76%, kurių kiekvienais metais praktiškai tarp 2/3 ir ¾ apklaustųjų.

Beveik dvigubai padidėjo žmonių amžiaus grupėje 26–30 metų procentinė dalis lyginant su 2023 m. Į šią grupę pateko beveik 34% apklauso dalyvių, kurie ir sudarė didžiausią kiekį (69 žmonės) iš visų amžiaus grupių. Matyti tendencija, kad daugiau nei pusė apklaustųjų, kaip ir kiekvienais metais, pateko į amžiaus grupes iki 30 metų. Poreikis išsirtiti medžiagas jaunų žmonių tarpe išlieka ryškus, kas gali reikšti, kad žalos mažinimo paslaugų teikimas šiam demografiniam segmentui yra svarbus ir aktualus.

Lytis

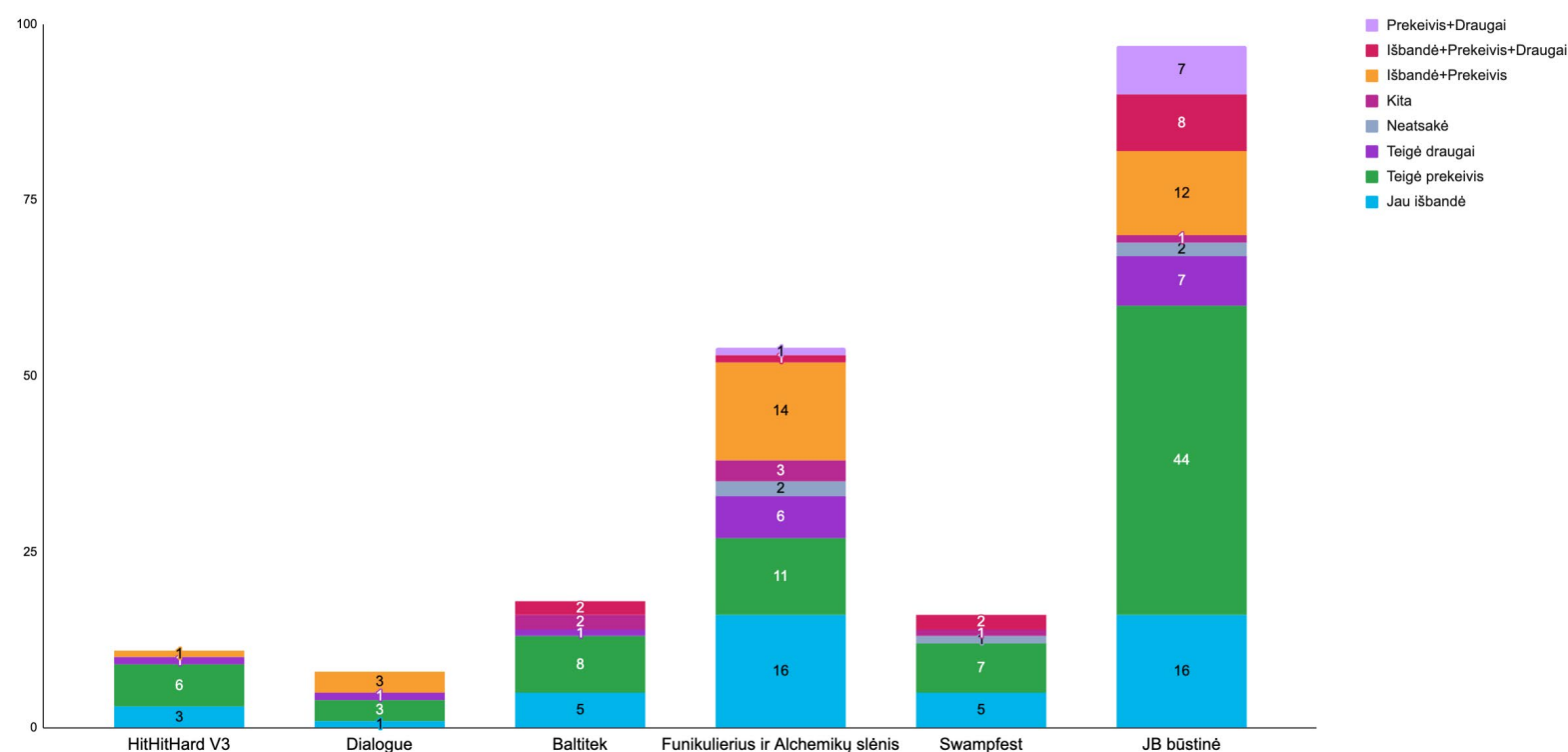
Amžius

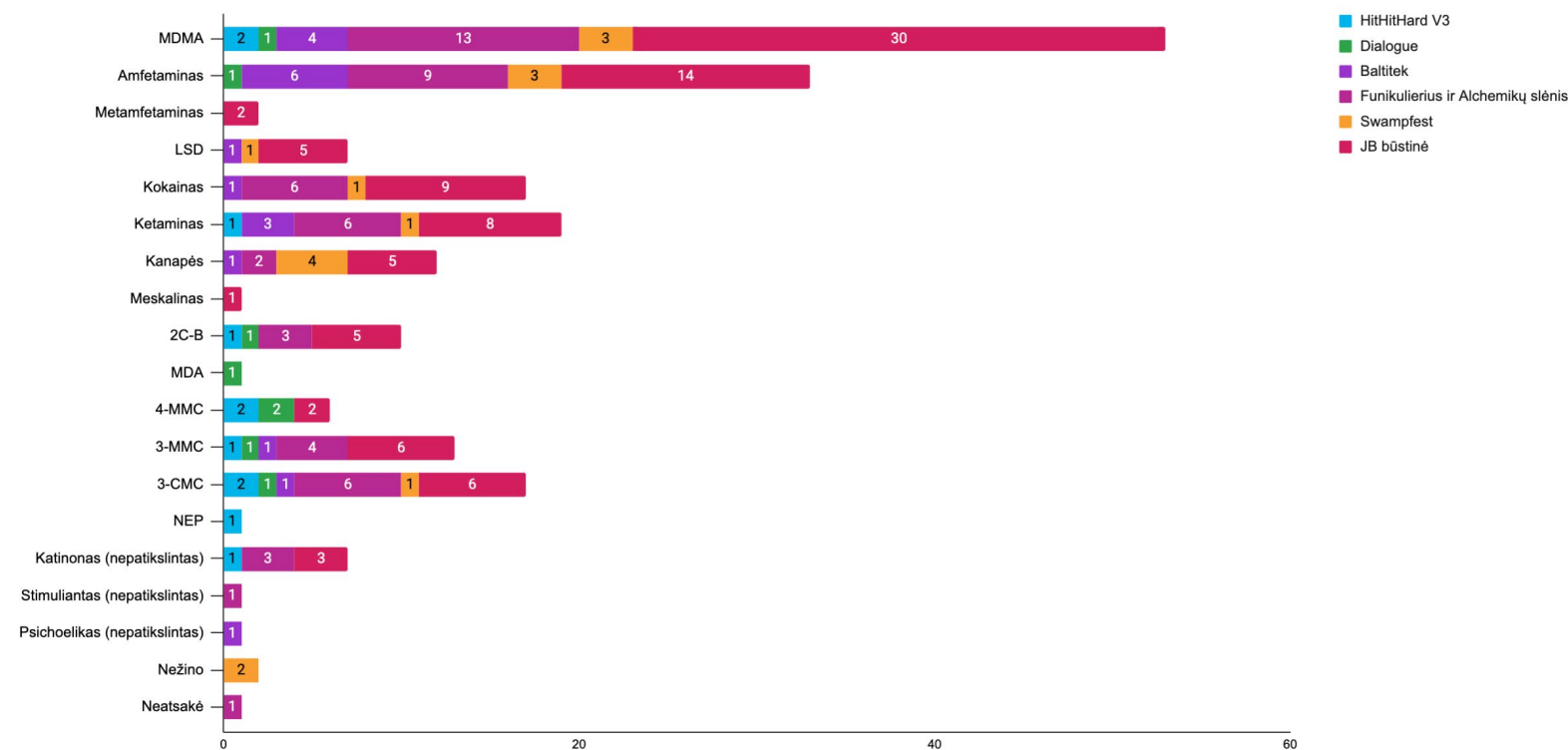
Iš apklaustųjų didžiausia dalis žmonių (~39%) teigė, kad jų turima medžiaga yra ta, kurią jie galvoja turintys, nes jiems taip sakė prekeivis, taip pat, nemaža dalis žmonių (~23%) vadovavosi tuo, kad jau išbandė medžiagą ją vartodami patys. Tai, rodo, kad žmonės linkę pasitikėti iš esmės netiksliais vertinimo metodais, kas gali turėti nepageidaujamų pasekmių jas vartojant.

Populiariausios medžiagos, kurias žmonės teigė, kad įsigijo – stimulantai. Dažniausių buvo MDMA (~26%), amfetaminas (~16%) ir katinonai (~19%). Palyginus su ankstesniais metais, net dvigubai didesnė dalis žmonių (~9%) teigė, kad jų turima medžiaga yra ketaminas, kas gali būti rodo šio disociatyvo populiarėjimą vartotojų tarpe.

Kodėl galvojate, kad būtent šita medžiaga?

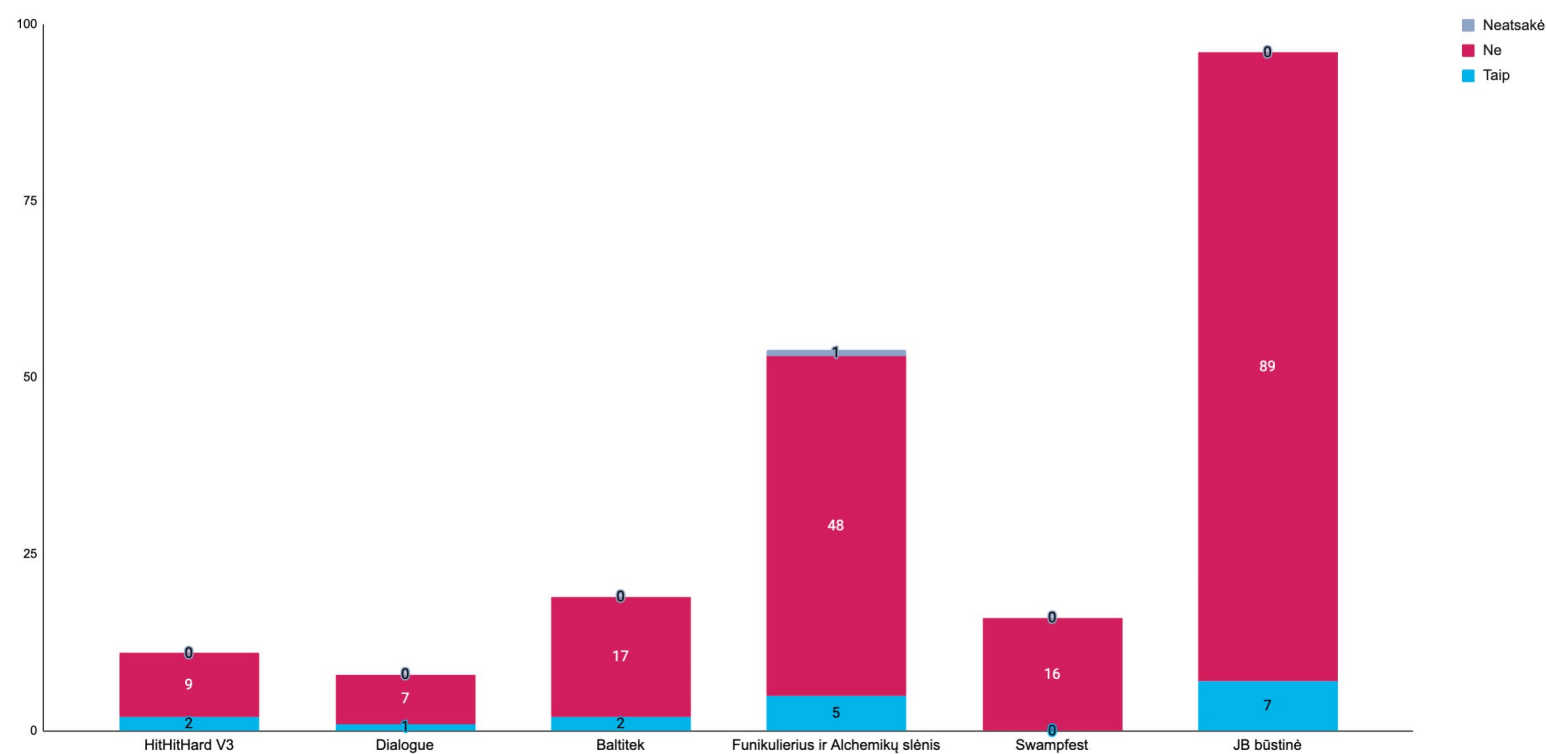
Testuojama medžiaga

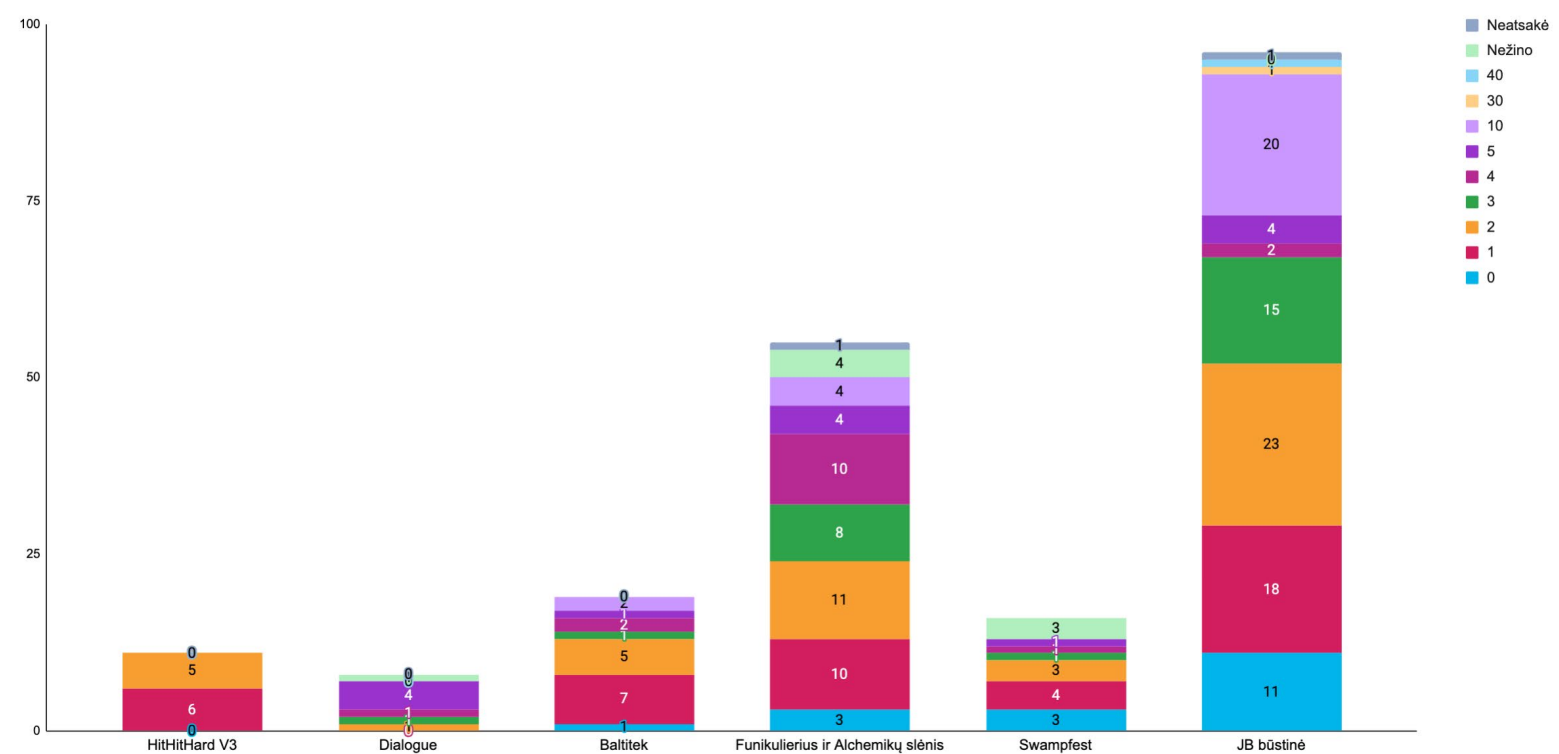
Didžioji dalis apklaustųjų (~91%) teigė jau vartoję ne pirmą kartą, kaip ir ankstesniais metais, kur jų buvo dar daugiau (~93%). Tai rodo, kad ne naujų vartotojų tarpe išlieka ryškus poreikis žalos mažinimo paslaugų prieinamumui.

Svaiginimasis renginio metu galimai vyksta socializuojantis su kitais žmonėmis siekiant kartu patirti vartojamų medžiagų poveikį. Pagal apklausos atsakymus, matyti, kad beveik 87% planuoja vartoti dalindamiesi su kitais, o nesidalins beveik 9%.

Ar pirmas kartas vartojant nelegalias psichoaktyvias medžiagas?

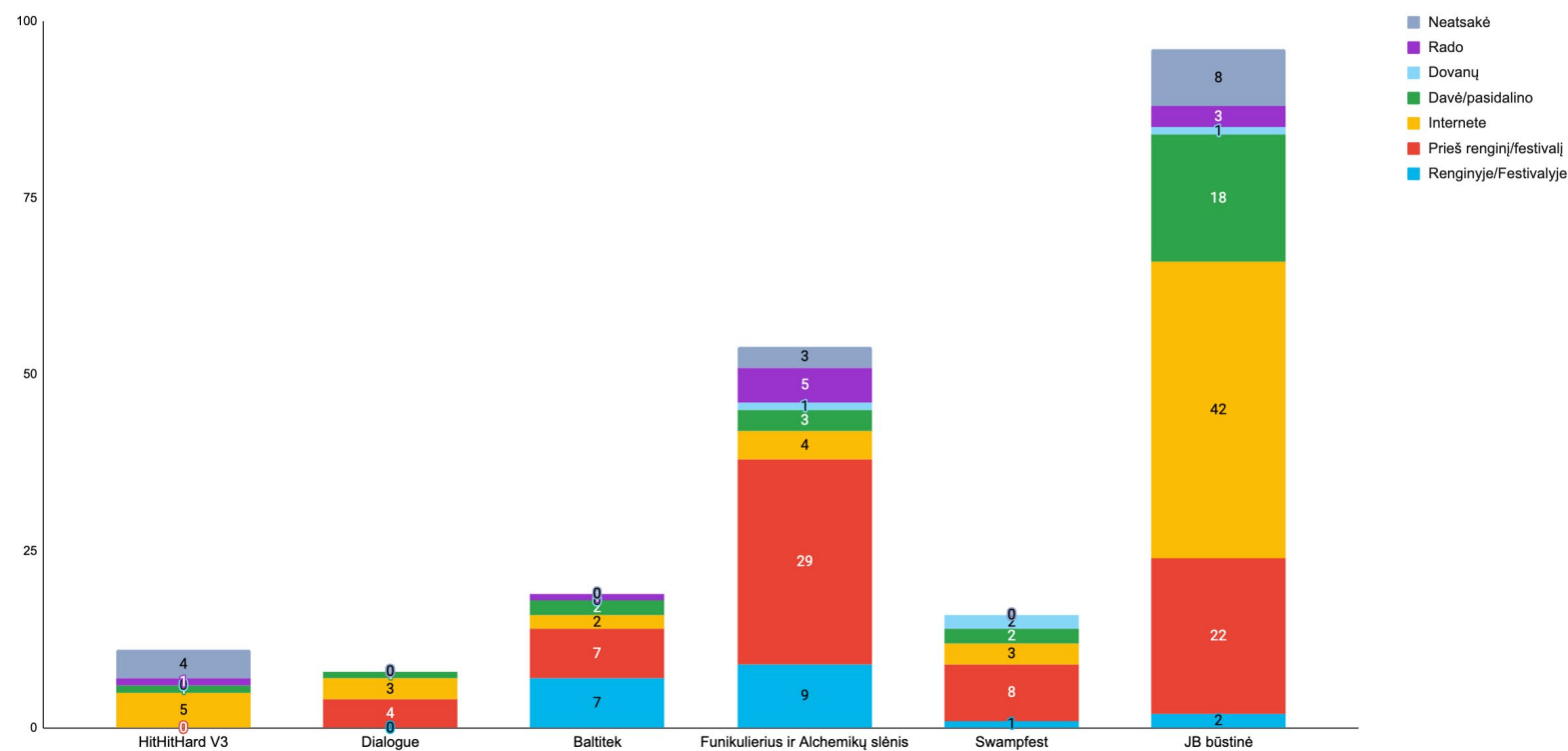
Su kiek žmonių ketinate dalintis medžiaga?

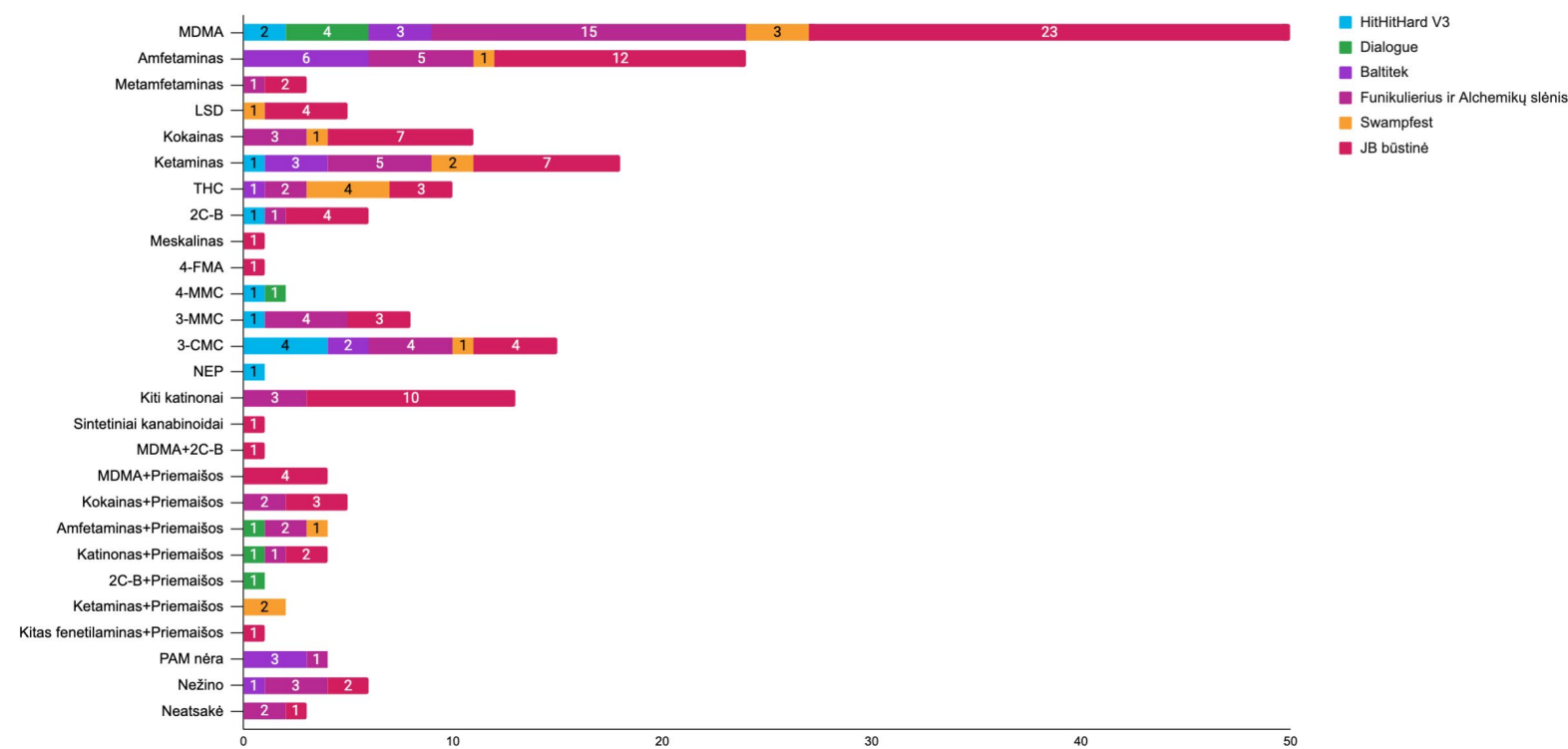
Daugiausia žmonių (~34%) teigė įsigiję medžiagą prieš renginį ar festivalį, kuriame vykdytas medžiagos testas. Taip pat, beveik 29% pažymėjo, kad įsigijo medžiagą internete, ši dalis žmonių išaugo beveik divgubai palyginus su praeitais, kur taip pat buvo pastebėtas ryškus augimas. Panašu, kad ateityje toks įsigijimo būdas ir toliau populiarės, o tai dar labiau sumažina galimybę gauti norimą medžiagą, nes vartotojas atsiskaito dar prieš galėdamas ją apžiūrėti, ir yra priverstas nuspręsti, ar ją vartoti, kai jau yra praradęs pinigų. Medžiagų testavimo paslauga, kai rinkoje darosi vis labiau sudėtinga jas įvertinti, gali tapti dar labiau aktualia vartotojams.

Tarp rastų medžiagų taipogi dominavo stimulantai, kurie sudarė daugiau nei pusę visų mėginių, MDMA rasta beveik 25%. Paaiškėjo, kad beveik 8% ar net galimai daugiau mėginių buvo kitos medžiagos. Tai kelia susirūpinimą dėl rinkoje vyraujančių tendencijų, kai įsigijamos medžiagos sudėtis yra nežinoma vartojančiam ir nebūtinai atitinka pavadinimą, kuris priskiriamas prekeivių.

Kur įsigyjote medžiagą?

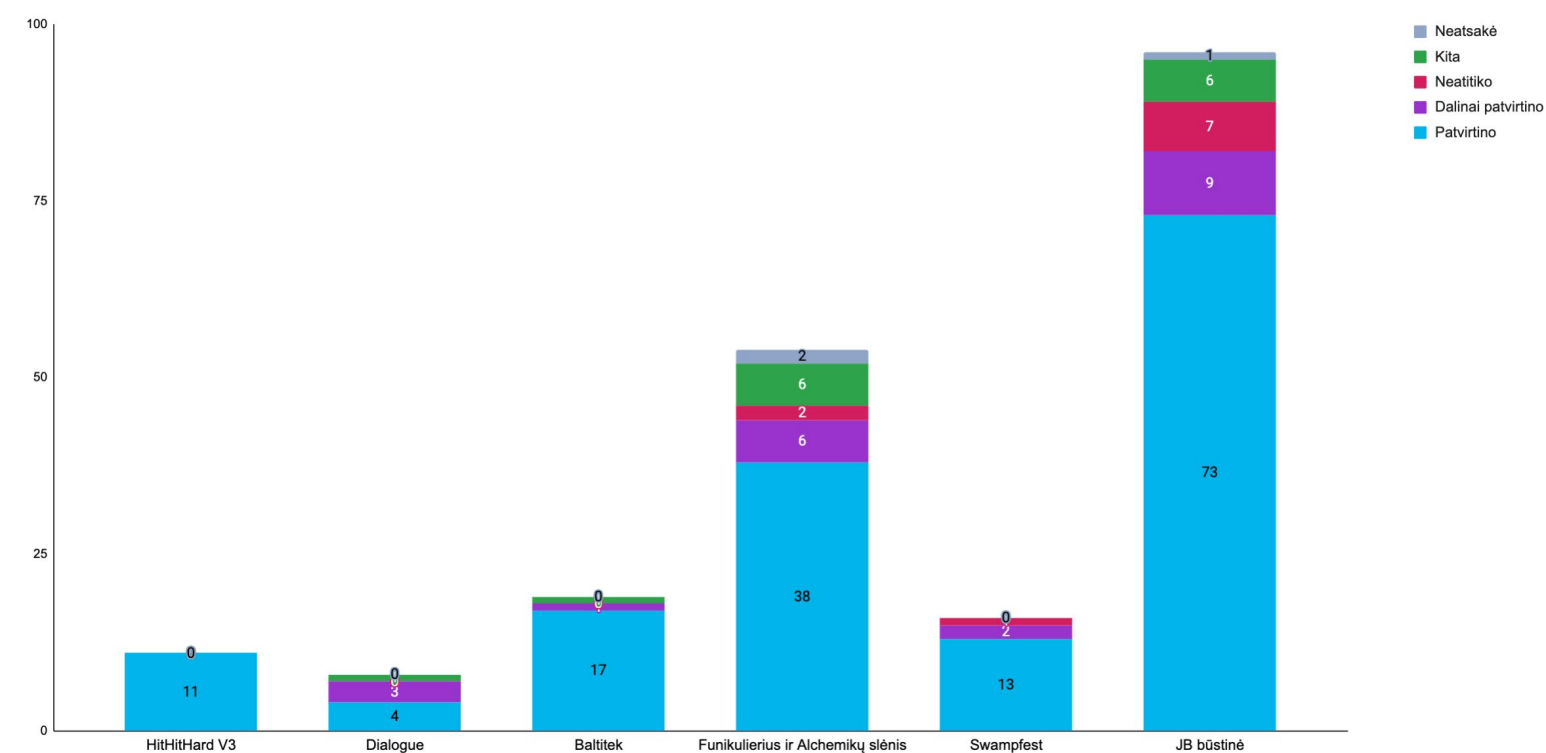
Rasta medžiaga

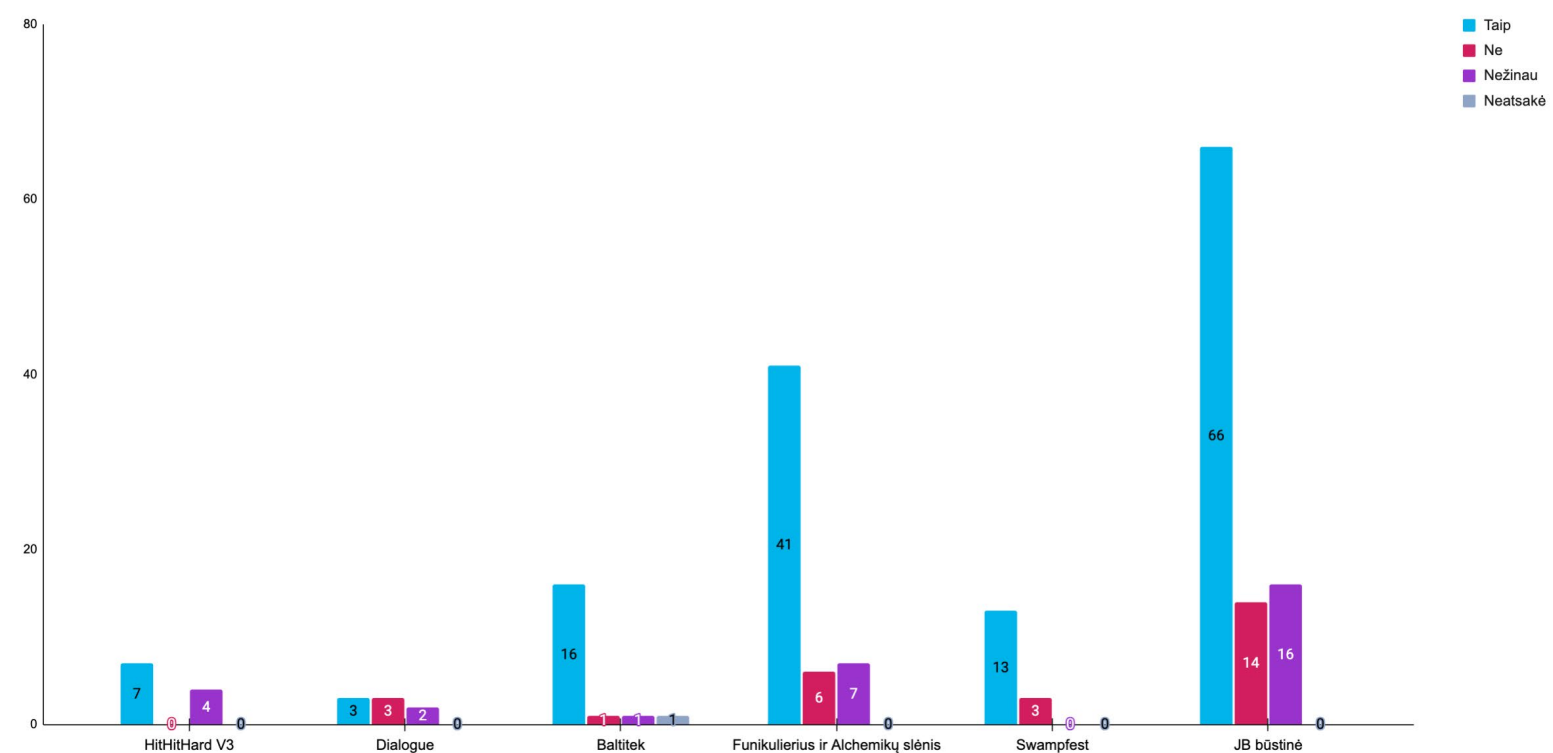
Didžiajai daliai žmonių, daugiau nei 76% po padaryto testo jų turima medžiaga atitiko išankstinį jos vertinimą, bei šiek tiek daugiau nei 10% tik iš dalies patvirtinta. Vos mažiau nei 5% neatitiko pradinio vertinimo. Didžiajai daliai ištirtų medžiagų patvirtintas atitikimas, sąlyginai sudaro didesnę dalį, lyginant su praeitų metų mėginiais. Galbūt tai gera žinia ir vartotojai atsargiau renkasi iš kur įsigyja bei siekia užtikrinti, kad jų turimos medžiagos būtų patvirtintos testų.

Daugiau nei 13% žmonių apsisprendė medžiagos nebe-vartoti, galimai dėl to, kad testo rezultatas atskleidė, kad jų turima medžiaga yra ne ta, kurios tikėjosi iš pradžių. Nors didžioji dalis (~71,5%) žmonių teigė, kad vis tiek vartos. Tai galėjo lemti, kad taip pat ir daugumai žmonių testo rezultatas buvo patvirtinantis jų medžiagą.

Kaip vertinami testų rezultatai?

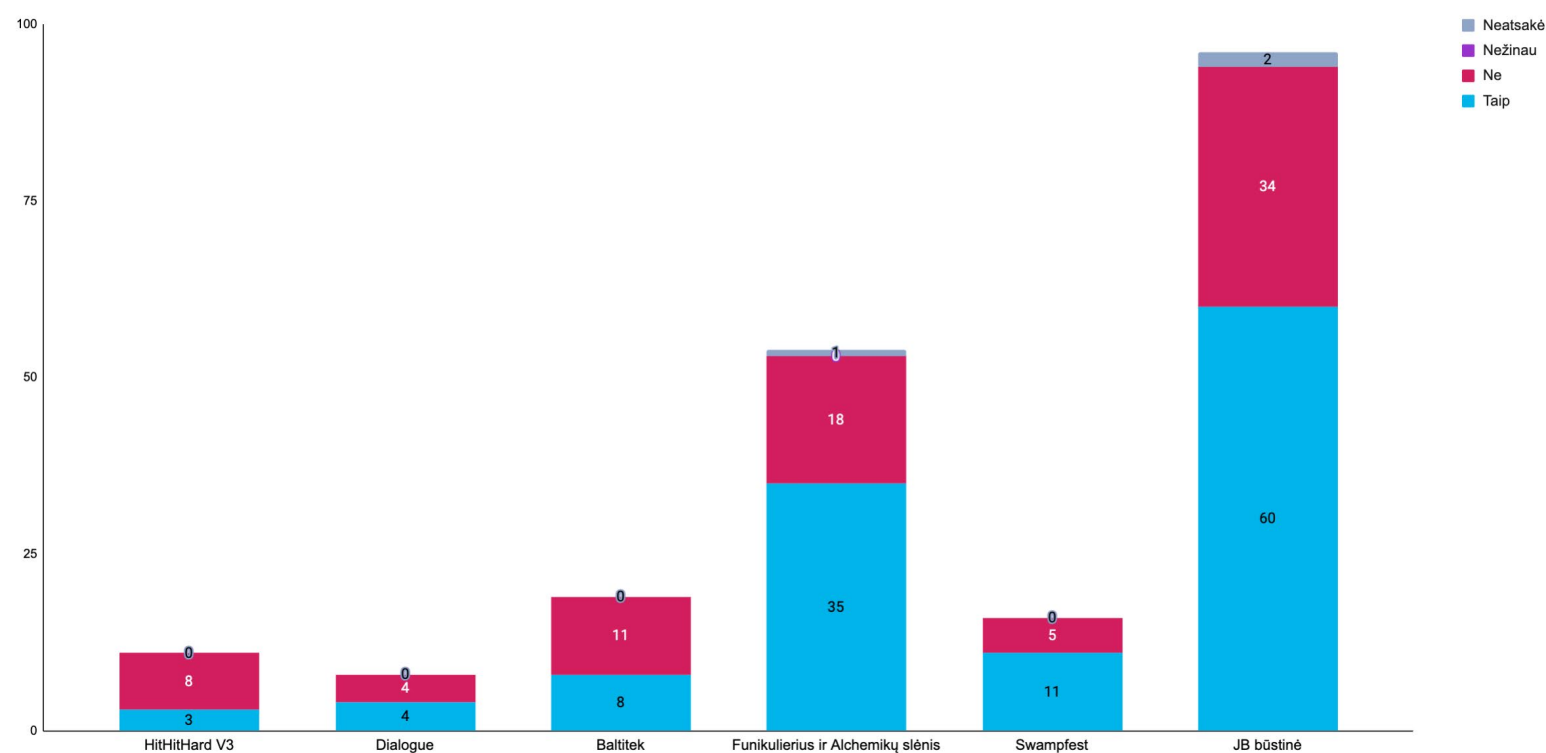
Ar planuojate vis tiek vartoti?

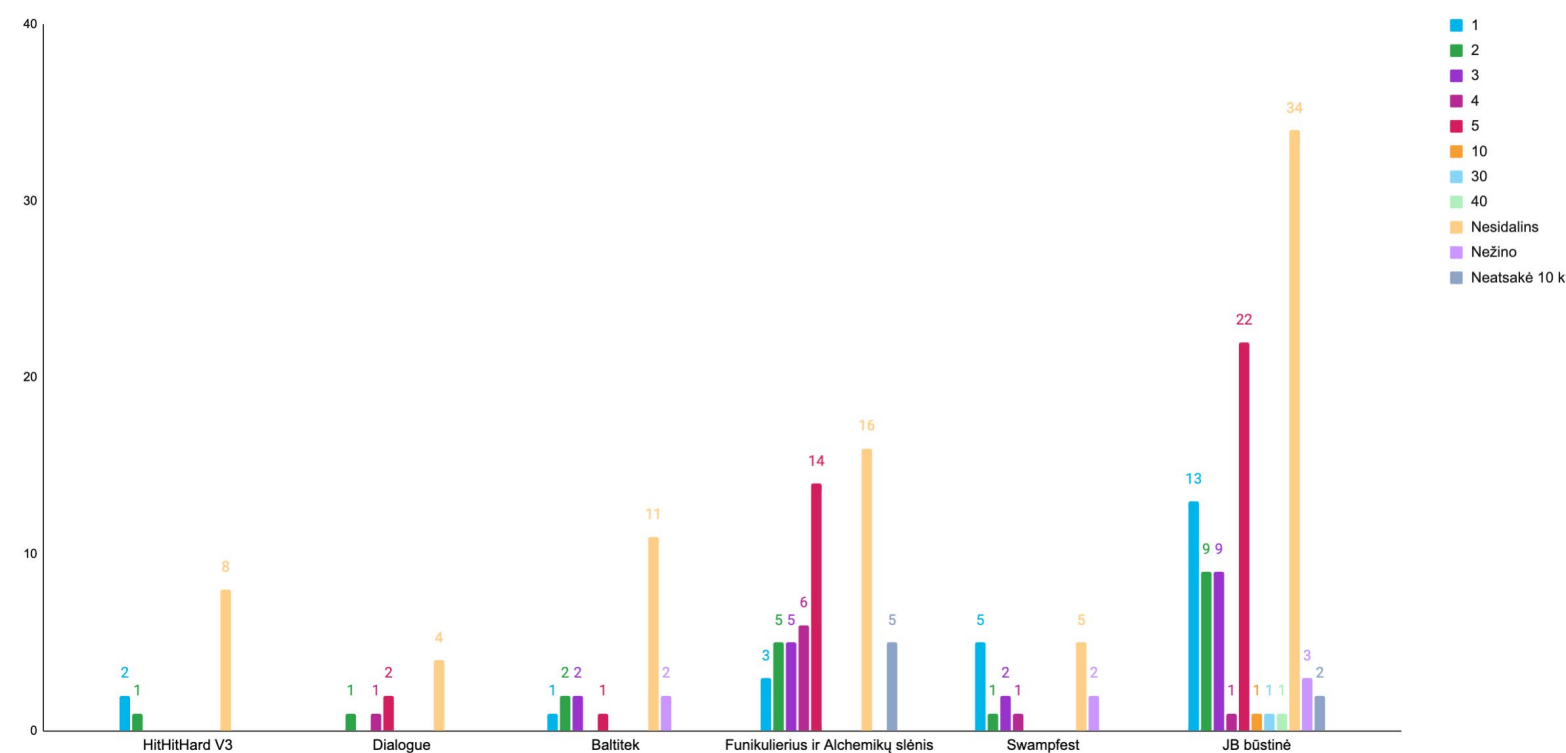
Po atlikto medžiagos testo, dauguma žmonių (~59%) ir toliau planuoja dalintis ja vartodami su kitais asmenimis, kas yra nedidelis kelių procentų sumažėjimas lyginant su prieš testą vyravusiomis nuomonėmis. Tačiau beveik dvigubai išaugo ir dalis žmonių (~39%), kurie nusprendė, kad medžiaga nesidalins, kas gali reikšti, kad testavimas padėjo priimti šį sprendimą, nes norima išvengti rizikos ir nesukelti nepageidaujamų pasekmių ne tik sau bet ir kitiems, dėl to budėjimas renginiuose veikia užtikrinant dalyvių saugumą vartojant.

Siekiant geriau pažinti žmonių vartojimo renginiuose įpročius gali būti naudinga išsiaiškinti su kiek žmonių ketinama dalintis medžiagomis. Iš apklausos atsakymų matyti, kad iš tų, kurie dalinsis daugiausiai tai darys su 5 kitais žmonėmis (~19%) ir su 1 žmogumi (~12%).

Ar dalinsitės medžiaga?

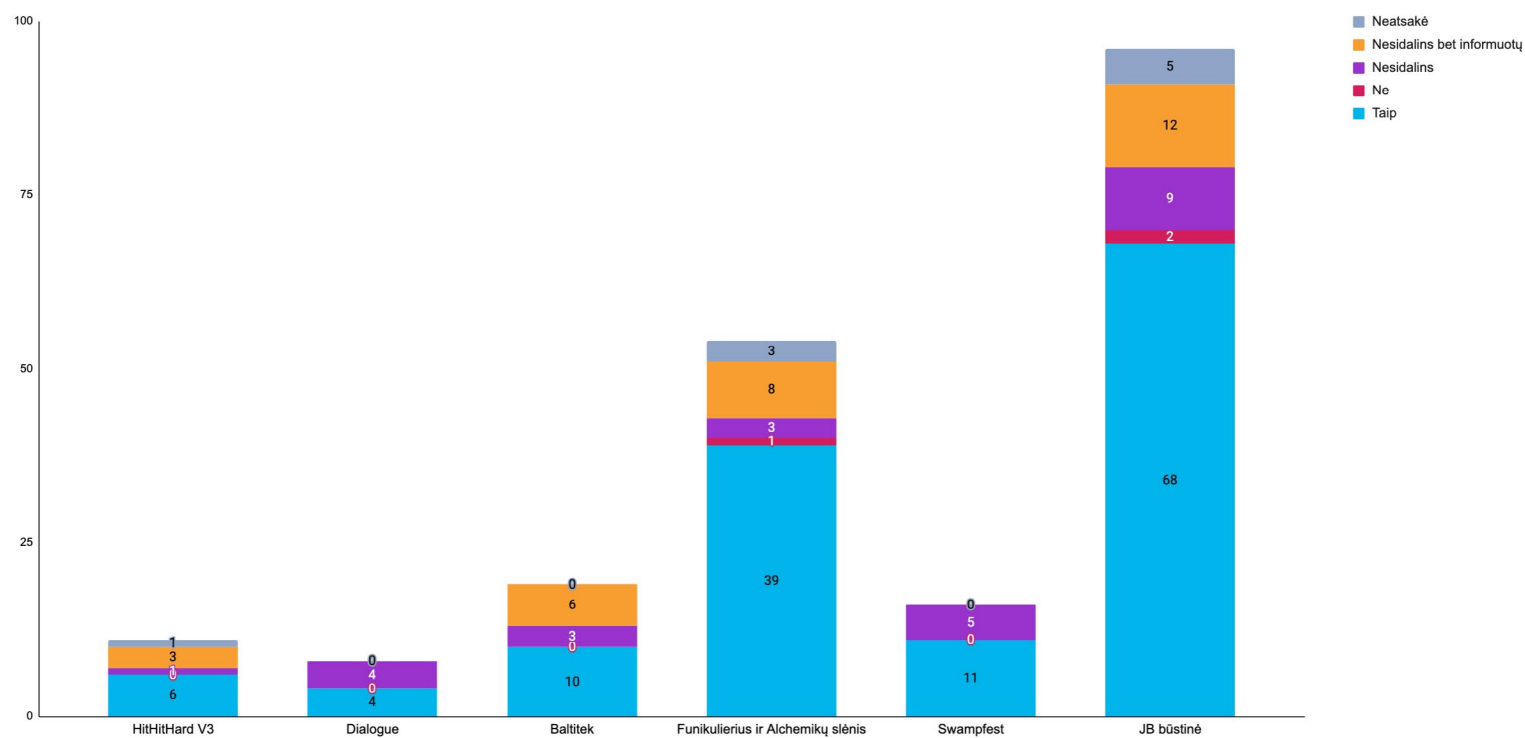
Su kiek žmonių?

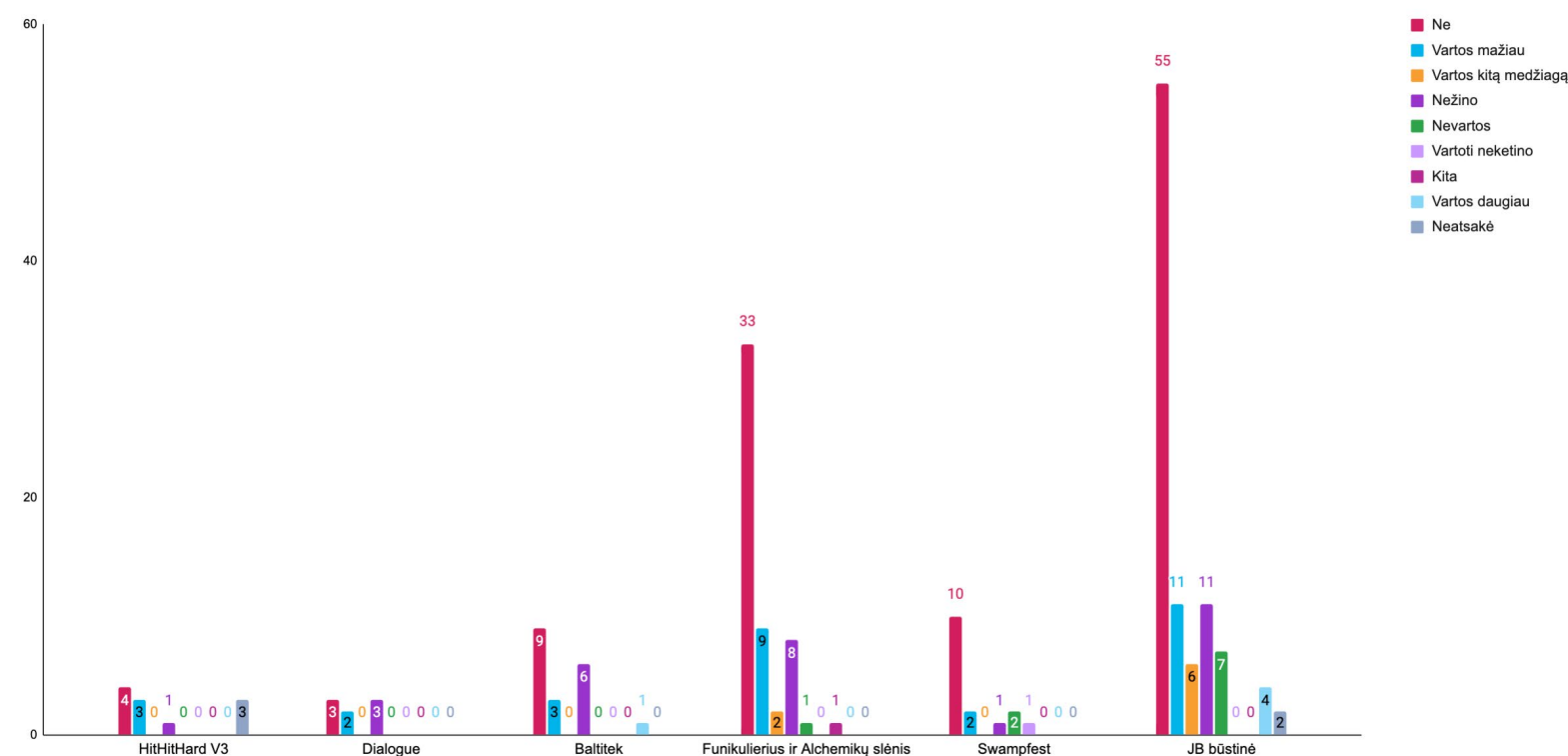
Daugiausiai žmonių (~67,5%) teigė, kad informuos kitus, su kuriais dalinsis medžiagomis apie jų testų rezultatus, o šios informacijos neatskleisti galvoja tik maža dalis apklaustųjų (~1,5%).

Kalbant apie bendrą medžiagų vartojimą renginyje, dauguma žmonių (~56%) teigė, kad ir toliau jas ketina vartoti kaip iš pradžių, mažiau nei 15% svarsto vartoti rečiau ir tokia pat dalis jų nežino. Nevartoti planuoja tik kiek mažiau nei 5%. Siekiant užtikrinti saugią aplinką vartoti medžiagas renginio metu galima išvengti įvairių su vartojimu susijusių rizikų, todėl žalos mažinimo organizacijų dalyvavimas renginio metu toks svarbus.

Ar jie bus informuojami apie rezultatus?

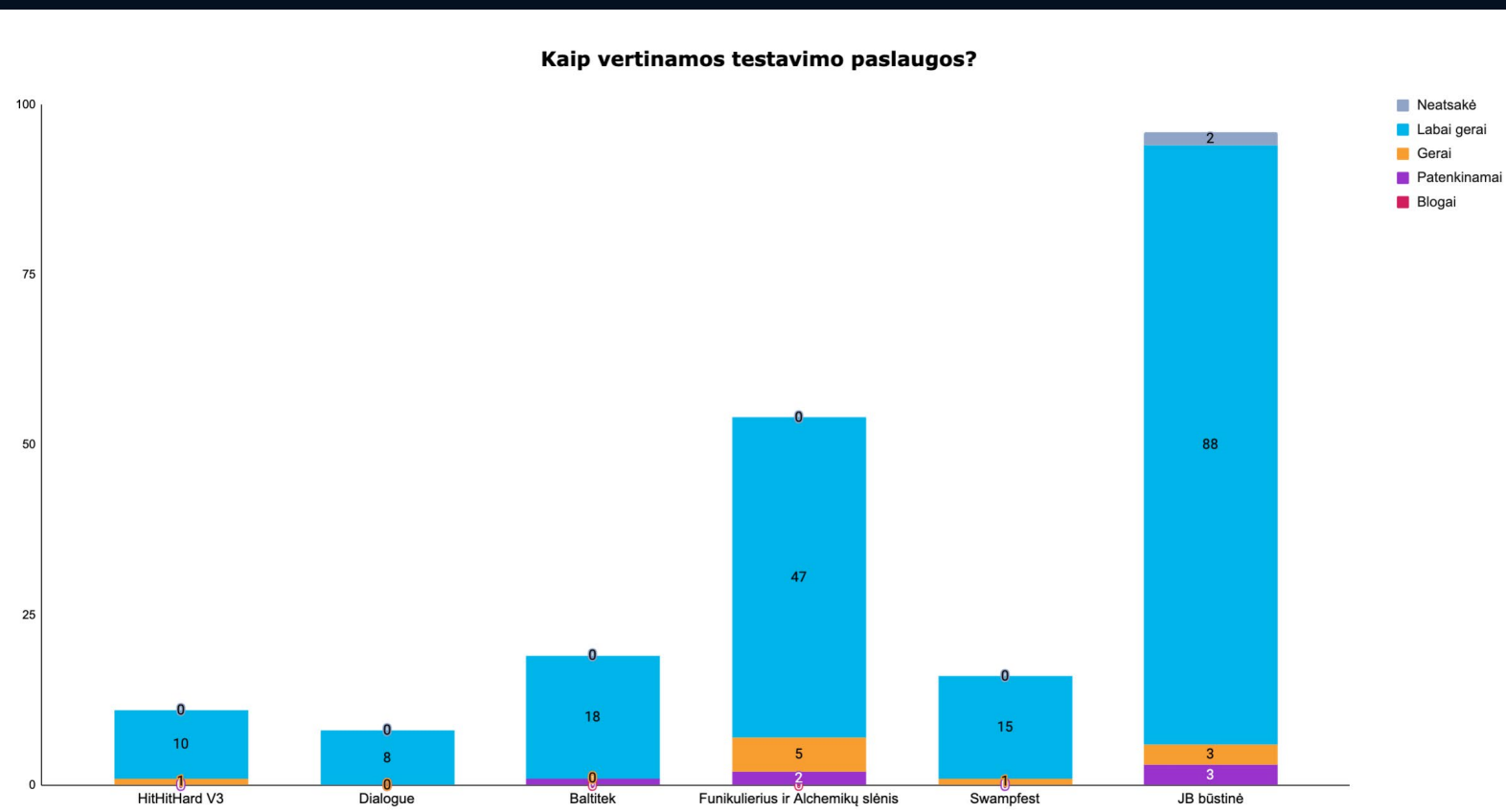

Ar pakito sprendimas vartoti šias medžiagas?

Socialiai tinklai

Net daugiau nei 91% apklaustųjų įvertino testavimo paslaugas labai gerai, kas rodo, kad žmonės pasitiki organizacijos savanorių darbu ir yra patenkinti galėdami pasitikrinti savo medžiagas ir gauti reikalingą informaciją bei pagalbą siekiant užtikrinti žalos mažinimą renginių metu.

2024 metais aktyviai stebėjome informacinį lauką ir reagavome į aktualias temas, susijusias su psichoaktyviosiomis medžiagomis bei jų vartojimu. Mūsų sekėjai labiausiai domisi informacija, kuri susijusi su Lietuvoje populiariomis temomis – jaunimo vartojimo tendencijomis, žiniasklaidoje minimos medžiagomis, ir žiniomis, kurios nėra lengvai prieinamos lietuvių kalba ar dažnai ignoruojamos viešojoje erdvėje.

Vienas svarbiausių metų akcentų buvo didėjantis viešas nerimas dėl psichoaktyviųjų medžiagų, kurių sudėtyje, kaip įtariama, gali būti sintetinių opioidų, ypač fentanilio. Atsižvelgdami į šią temą, nuosekliai dalinomės svarbia žalos mažinimo informacija – apie sintetinių opioidų priėmimų aptikimą, reagentų naudojimą ir strategijas, padedančias išvengti perdozavimo. Nors apie šias medžiagas kalbama jau keletą metų, Lietuvoje vis dar trūksta patikimų duomenų, kurie leistų tiksliai įvertinti rizikos mastą ir tikrąjį šios problemos paplitimą.

Daug diskusijų viešojoje erdvėje sukėlė ir „spike'inimo“ – psichoaktyviųjų medžiagų įdėjimo žmogui nežinant – tema. Prievartavimo narkotikų vartojimas išlieka aktuali ir neišspręsta problema, kuriai vis dar trūksta aiškaus teisinio reglamentavimo Lietuvoje. Reaguodami į šią situaciją, komunikacijoje akcentavome saugumo rekomendacijas.

Komunikacija ir informacijos sklaida: kuriame erdvę faktams, o ne baimėms

Socialiniai tinklai mums yra esminis įrankis ne tik švietimui, bet ir advokacijai. Per komunikaciją siekiame būti aktyvia, patikima ir profesionalia balso forma viešajame diskurse apie psichoaktyvias medžiagas ir jų vartotojus. Skleidžiame mokslu grįstą informaciją, dekonstruojame mitus ir klaidinančias naratyvus, kuriuos vis dar palaiko dalis žiniasklaidos ir politikos formuotojų.

Mūsų tikslas – kurti daugiau supratimo, mažiau stigmos, ir skatinti perėjimą prie sveikata grįstos narkotikų politikos. Dalyvavimas informaciniame lauke leidžia mums ne tik atliepti visuomenės baimes bei klausimus, bet ir formuoti sąmoningumą bei labiau į žmogaus teises orientotą požiūrį į žalos mažinimą Lietuvoje.

Tinklalo atnaujinimas

www.youngwave.lt yra didžiausias žalos mažinimo resursas lietuvių kalba. Mes nuolat dirbame ties jo tobulinimu ir papildymu nauja informacija, siekiant užtikrinti vartojančių ir kitų suinteresuotų asmenų informavimą apie galimas rizikas bei saugesnio vartojimo strategijas siekiant supažindinti asmenis su informacija, kuri gali išgelbėti gyvybes. Suprantame, kad joks vartojimas nėra visiškai saugus, bet tikime edukotų sprendimų galia, todėl visuomenės informavimas lieka vienu iš mūsų prioritetų organizacijos veikloje.

2024 m. pradėjome svėtainės atnaujinimo darbus, kuriuos planuojame baigti 2025 m. Per šiuos metus visiškai perdarėme mūsų Medžiagų žinyną, susistemino ir papildėme resursų skyrių, kuris būtų labiau prieinamas ir aiškus, atnaujinome puslapio struktūrą bei, kaip ir kiekvienais metais, publikuojame straipsnius.

Dalyvavimas viešajame diskurse

2024 metais Jauna banga dalyvavo formuojant viešąjį diskursą apie psichoaktyvias medžiagas, jų vartojimo kultūrą ir su tuo susijusią politiką Lietuvoje. Mūsų komandos pasisakė žiniasklaidoje bei mokslinėje ir kultūrinėje žiniasklaidoje, siekdami užtikrinti, kad diskusijos šia tema būtų grįstos faktais, o ne baime ar stigmatizuojančiais naratyvais.

LRT portale pasirodė mūsų komandos nario Lino Tamošaičio komentaras, kritiškai vertinantis Nacionalinės tabako, alkoholio ir narkotikų kontrolės departamento (NTAKD) viešai išsakytą teiginį, kad tam tikri muzikos žanrai, ypač elektroninė muzika, galėtų skatinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą. Tamošaitis pabrėžė, jog toks požiūris yra ne tik nepagrįstas mokslškai, bet ir rodo gilesnę problemą – bandymą moralizuoti jaunimo kultūrą vietoje to, kad būtų investuojama į realius žalos mažinimo sprendimus. Komentaras sulaukė didelio visuomenės dėmesio ir prisidėjo prie platesnės diskusijos apie su narkotikų vartojimu siejamų stereotipų žalą.

Be to, mūsų savanoris Linas Tavaras publikavo straipsnį mokslo ir kultūros žurnale Spectrum, kuriame pasidalino unikalia patirtimi lankantis legaliai veikiančiuose opijaus ūkiuose Indijos Madhja Pradešo regione. Šis tekstas atskleidžia mažai žinomą, bet itin svarbią temą – teisėto opijaus auginimo istoriją, jo reglamentavimą ir globalias problemas, susijusias su opioidų politika.

Džiaugiamės galėdami būti viešojo diskurso dalimi bei pasinaudoti proga skleisti mūsų organizacijos vertybes. Toks atstovavimas ne tik prisideda prie žinių apie žalos mažinimą sklaidos, bet ir leidžia pristatyti alternatyvius, faktais grįstus požiūrius, padedančius dekonstruoti stigmatizuojančius naratyvus, kurie dažnai dominuoja viešojoje erdvėje. Tikime, kad tokio tipo komunikacija yra svarbi siekiant ilgalaikių pokyčių narkotikų politikos srityje Lietuvoje.

Lietuvoje 2024.05.25 14:40

Ekspertų priekaištai siūlymui riboti elektroninę muziką: departamentas kalba kaip ateiviai

Jurga Bakaitė, LRT.lt
2024.05.25 14:40

PIJAUS RAIDA

Netė opijaus yje: pasiteisino ni ar laisvė?

Tavaras

universiteto
udijų instituto magistrantas

it diskusijoms apie psichoaktyviųjų
amentavimą, pravartu pažiūrėti į šią
nes ji yra labai sena ir apimanti kone

eliončių ir didžiausią žalą smegenims
komas heroinas, gaminamas iš opijaus.
littimas, pavojus ir istorinė vartojimo ir
ki draudimai, ar radikali laisvė sustabdė
ijos regionų, Britų imperijos gyventojus
o opijumi?

Mokymai, diskusijos, paskaitos

2024 metais aktyviai tęsėme dalyvavimą ir organizavimą įvairiuose švietimo renginiuose – mokymuose, diskusijose bei paskaitose. Nors šiemet kvietimų vesti mokymus mokyklose gavome mažiau nei 2023 m., tai, mūsų vertinimu, gali būti susiję su sumažėjusiu viešosios medijos dėmesiu jaunimo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo temai.

Toliau stiprinome ryšius su tarptautiniais partneriais ir inicijavome diskusijas aktualiais žalos mažinimo klausimais. Surengėme bendrą susitikimą su reagentų tiekėjais Lietuvoje ir Lenkijoje bei bendravome su Baltarusijos jaunimo organizacijomis.

Mokymai

- Jaunimo su specialiaisiais poreikiais fondas
- Kauno Taikos progimnazija
- Vilniaus Žemynos gimnazija
- Šaltinėlio privati mokykla

Diskusijos

- „Quality Control“ diskusija su Baltic Tests, Legalize Belarus, Pro Test ir Моладзевы Блок
- Dalyvavimas Yaga Gathering 2024 diskusijų programoje

Paskaitos

- 2024 m. vasario 9 d. – Paskaita psichologų, psichoterapeutų ir psichiatrių bendruomenei
- 2024 m. vasario 28 d. – Paskaita apie žalos mažinimą Vilniaus paslaugų verslo profesinio mokymo centro „Sveikatingumo dienoje“
- 2024 m. kovo 30 d. – „Youth in Power“ Erasmus+ projekto pristatymas
- 2024 m. rugpjūčio 8 d. – Paskaita Lietuvių literatūros ir tautosakos institute
- 2024 m. gruodžio 3 d. – Pranešimas Europos žalos mažinimo konferencijoje (European Harm Reduction Conference)
- Dalyvavimas Sapfo Festival 2024 paskaitų ir diskusijų programoje

Šie renginiai padeda ne tik skleisti žinias apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo žalos mažinimą, bet ir stiprina mūsų organizacijos matomumą bei bendruomenės pasitikėjimą.

Lietuvos atstovavimas

Lietuva šiuo metu yra viena iš 53 valstybių, dalyvaujančių Jungtinių Tautų psichoaktyviųjų medžiagų politikos formavime. 2024 metais vyko 67-oji Jungtinių Tautų Narkotinių medžiagų komisijos (Commission on Narcotic Drugs, CND) sesija, kurioje dalyvavo daugiau nei 2 500 atstovų iš 140 šalių ir 141 nevyriausybinės organizacijos. Tarp dalyvių buvo ir mūsų organizacijos narys Linas Tavaras, taip pat keletas buvusių Jaunos Bangos narių.

Šių metų CND rezoliucija pasižymėjo dviem istoriniais įvykiais:

- Pirmą kartą į rezoliucijos tekstą buvo įtrauktas žalos mažinimo (harm reduction) terminas – reikšmingas žingsnis pažangesnės ir žmogaus teises gerbiančios politikos link.
- Taip pat pirmą kartą rezoliucija nebuvo priimta bendru sutarimu, o daugumos balsų sprendimu – tai kelia susirūpinimą dėl konsensuso silpnėjimo tarptautiniu lygiu.

Šis dalyvavimas tarptautiniuose procesuose ne tik stiprina mūsų organizacijos kompetencijas, bet ir leidžia tiesiogiai prisidėti prie globalios narkotikų politikos kaitos.

Projektinė veikla

Youth in Power, Dublin

2024 m. sausio pabaigoje „Jauna Banga“ kartu su tarptautiniais partneriais – Youth RISE ir SSDP International (Students for Sensible Drug Policy) – dalyvavo ir prisidėjo prie strateginio planavimo mokymų, vykusių Dubline, Airijoje. Renginio metu jauni žalos mažinimo srityje dirbantys aktyvistai iš skirtingų šalių dalijosi geromis praktikomis, aptarė galimas bendradarbiavimo kryptis ir išsikėlė tikslus tvariam organizacijų vystymuisi. Džiaugiamės galėdami būti šios stiprėjančios bendruomenės dalimi.

Development of European Advocacy Strategy Meeting, Amsterdam

2024 m. sausio 30–31 d. mūsų organizacijos narys Linas Tavaras dalyvavo Europos advokacijos strategijos kūrimo susitikime, atstovaudamas Baltijos regioną. Susitikime, kurį organizavo keturi pagrindiniai žalos mažinimo tinklai Europoje – C-EHRN, EHRA, EuroNPUD ir DPNSEE, – dalyvavo 22 dalyviai iš viso žemyno. Susitikimo metu buvo išgrynintos pagrindinės bendros advokacijos kryptys artimiausiam penkerių metų laikotarpiui. Šie prioritetai formuos ilgalaikę strategiją, skirtą žalos mažinimo paslaugų stiprinimui bei sveikatos apsauga grįstos narkotikų politikos skatinimui Europoje.

DUO DP vizitas į Turiną

2024 m. birželio pradžioje mūsų savanorių komanda lankėsi Italijoje, kur dalyvavo pažintinėje programoje su Progetto Neutavel – žalos mažinimo organizacija, įsikūrusia Turine. Vizito metu susipažinome su vietine žalos mažinimo praktika ir psichoaktyviųjų medžiagų politikos įgyvendinimu, stebėjome darbą žalos mažinimo punktuose ir iš arti susipažinome su drug-checking technologijų taikymu Italijoje. Esame labai dėkingi Neutavel ir Cooperativa Sociale Alice už šiltą priėmimą ir vertingą patirtį, kurią planuojame pritaikyti savo veikloje Lietuvoje.

